

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

В.о. ректора

**Київського національного університету
імені Тараса Шевченка**

Валерій КОПІЙКА

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Освітньо-науковий рівень – доктор філософії

**Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»**

Спеціальність – СЗ «Міжнародні відносини»

**Освітньо-наукова програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Освітньо-науковий рівень – доктор філософії

**Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»**

Спеціальність – СЗ «Міжнародні відносини»

**Освітньо-наукова програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Голова предметної комісії

Олена ПРИЯТЕЛЬЧУК

Гарант

освітньо-наукової програми

Наталія ПІПЧЕНКО

КИЇВ – 2026

Розробники програми:

Наталія ПІПЧЕНКО, професор кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор політичних наук, професор, гарант програми.

Наталія БЕЛОУСОВА, завідувач кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат політичних наук, доцент.

Сергій ДАНИЛЕНКО, завідувач кафедри міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор політичних наук, професор.

Микола ДОРОШКО, завідувач кафедри міжнародного регіонознавства Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.

Віктор КОНСТАНТИНОВ, завідувач кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат політичних наук, доцент.

Олена КОППЕЛЬ, професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.

Віктор МАТВІЄНКО, завідувач кафедри міжнародних організацій та дипломатичної служби Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.

Ухвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
« 12 » 05 2026 року (протокол № 11).

Т.в.о. директора

Олена ПРИЯТЕЛЬЧУК

Гарант освітньо-наукової програми

Наталія ПІПЧЕНКО

ВСТУП

Вступники на освітньо-наукову програму «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» складають усний вступний іспит зі спеціальності.

Програма вступного іспиту до аспірантури укладена в обсязі стандарту вищої освіти магістра за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини». Програма вступного іспиту зі спеціальності розроблена відповідно до вимог розділу V Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2026 році, затверджених Вченою радою Університету 04.05.2026 (протокол № 12) та уведених в дію наказом ректора № 510-32 від 05.05.2026.

Програма затверджена на засіданні вченої ради Навчально-наукового інституту міжнародних відносин « 12 » _____ 05 _____ 2026 року (протокол № 11).

Метою програми вступного іспиту є оцінювання рівня знань вступників та їхня здатність до здійснення науково-дослідної роботи, а саме: оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника; оцінювання здібностей вступника до науково-дослідної роботи; оцінювання наявних у вступника наукових і навчальних досягнень.

Форма проведення іспиту. Вступний іспит зі спеціальності проводиться в очному форматі в усній формі. Під час вступного іспиту зі спеціальності здійснюється відеозапис процесу проведення іспиту. Використання дистанційного формату допускається за рішенням Приймальної комісії для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території.

Структура іспиту. Вступний іспит зі спеціальності складається з трьох основних компонентів:

1) виконання блоку завдань з усною відповіддю, що містить два питання відкритого типу.

2) презентація дослідницької пропозиції, яка складається з таких елементів, як обґрунтування актуальності обраної теми дослідження, мети, об'єкта, предмета, завдань і методів дослідження, а також очікуваних результатів;

3) презентація наукових та/або навчальних досягнень відповідно до Порядку нарахування додаткових балів.

Тривалість іспиту. Тривалість виконання всіх компонентів іспиту становить до 90 хвилин, з яких до 70 хвилин – виконання блоку завдань з усною відповіддю; до 10 хвилин – презентація дослідницької пропозиції; до 10 хвилин – презентація наукових та/або навчальних досягнень.

Схема формування оцінки. Результати виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 200-бальною шкалою.

Формування оцінки за вступний іспит до аспірантури здійснюється за такою схемою:

Компонент іспиту	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Усна відповідь	0	140
Презентація дослідницької пропозиції	0	30
Наукові та/або навчальні досягнення	0	30

Підсумкова оцінка за вступний іспит зі спеціальності формується шляхом додавання оцінок за усну відповідь, презентацію дослідницької пропозиції, наукові та/або навчальні досягнення.

У разі отримання вступником підсумкової оцінки за вступне випробування до аспірантури зі спеціальності у межах 0–99 балів комісією ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно») за вступний іспит.

Критерії оцінювання.

Результати виконання блоку завдань з усною відповіддю, що містить два питання відкритого типу, оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
70 балів	Повна відповідь на одне питання
від 2 до 68 балів з кроком 2 бали	Неповна відповідь на одне питання
0 балів	Неправильна відповідь на одне питання

Результати виконання презентації дослідницької пропозиції оцінюються за такими критеріями:

1) Актуальність теми пропонованого дослідження, її відповідність спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 р. № 476 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2024-%D0%BF#Text>), піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» і «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість» (https://science.knu.ua/new/?page_id=4454).

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Тема пропонованого дослідження повністю відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»
5 балів	Тема пропонованого дослідження відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та частково відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»

Бали	Критерії оцінювання
4 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»
3 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та частково відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»
2 бали	Тема пропонованого дослідження частково відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та не відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»
1 бал	Тема пропонованого дослідження не відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та частково відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»
0 балів	Тема пропонованого дослідження не відповідає Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні та не відповідає піднапрямам досліджень Комплексних наукових програм Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Демократія та резильєнтність економіки і суспільства» та «Національна безпека, оборона та стратегічна стійкість»

2) Якість формулювання теми та мети пропонованого дослідження.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, репрезентує мету, об'єкт і предмет дослідження, повністю відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження повністю корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи
5 балів	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження частково корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи
4 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження частково корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження частково корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи
2 бали	Тема дослідження сформульована у обсязі від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, частково відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження частково корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи
0 балів	Тема дослідження сформульована з порушенням обсягу від 5 до 15 слів, частково репрезентує мету, об'єкт та предмет дослідження, частково відповідає спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», мета дослідження частково корелюється із темою та є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи - 1 бал. Мета дослідження не є реалістичною для досягнення у форматі дисертаційної роботи

3) Якість формулювання дослідницьких завдань.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Дослідницькі завдання повністю відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження та є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
5 балів	Одне із дослідницьких завдань частково відповідає меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
4 бали	Одне із дослідницьких завдань не відповідає меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
3 бали	Два дослідницькі завдання частково відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
2 бали	Два дослідницькі завдання не відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
1 бал	Більше двох дослідницьких завдань не відповідають меті, об'єкту та предмету дослідження, але завдання є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи
0 балів	Більше двох дослідницьких завдань не є реалістичними для досягнення у форматі дисертаційної роботи

4) Якість опису методів дослідження.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Методи дослідження сформульовані коректно, вичерпно, відповідають темі, меті, дослідницьким завданням, є релевантними для застосування у межах спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»
5 балів	Методи дослідження сформульовані коректно, вичерпно, але один із запропонованих методів частково відповідає темі, меті, дослідницьким завданням, і є релевантними для застосування у межах спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»
4 бали	Методи дослідження сформульовані коректно, але два із запропонованих методів частково відповідають темі, меті, дослідницьким завданням, і є релевантними для застосування у межах спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»

Бали	Критерії оцінювання
3 бали	Методи дослідження сформульовані коректно, але один із запропонованих методів не є релевантним для застосування у межах спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»
2 бали	Методи дослідження сформульовані поверхово, вони наближено відповідають темі, меті, дослідницьким завданням
1 бал	Більше двох запропонованих методів не є релевантними для застосування у межах спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»
0 балів	Методи дослідження не відповідають темі, меті, дослідницьким завданням

5) Якість формулювання очікуваних результатів.

Бали	Критерії оцінювання
6 балів	Очікувані результати є повністю обґрунтованими, спираються на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичними у форматі дисертаційної роботи
5 балів	Очікувані результати є частково обґрунтованими, спираються на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичними у форматі дисертаційної роботи
4 бали	Очікувані результати є частково обґрунтованими, частково спираються на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, є реалістичними у форматі дисертаційної роботи
3 бали	Очікувані результати є частково обґрунтованими, проте не спираються на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, але є реалістичними у форматі дисертаційної роботи
2 бали	Очікувані результати є недостатньо обґрунтованими, частково спираються на результати наявних наукових досліджень за заявленою темою, але можуть бути досягнуті у форматі дисертаційної роботи
1 бал	Очікувані результати не можуть бути перевірені у форматі дисертаційної роботи
0 балів	Очікувані результати не сформульовані

Оцінювання наукових та/або навчальних здобутків вступника здійснюється за такими критеріями:

**Порядок нарахування додаткових балів
за навчальні/наукові досягнення вступників до аспірантури
для здобуття освітнього і наукового ступеня доктора філософії**

Навчальні та наукові досягнення	Код	Кількість балів
Диплом переможця чи призера міжнародної студентської олімпіади з фаху*	ДБ ₁	перше місце – 30 друге місце – 25 третє місце – 15
Диплом переможця чи призера Всеукраїнської студентської олімпіади МОН України з навчальних дисциплін, напрямів та спеціальностей*	ДБ ₂	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
Диплом переможця чи призера Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей*	ДБ ₃	перше місце – 30 друге місце – 25 третє місце – 15
Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України з галузей знань і спеціальностей*		перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5

Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт МОН України з галузей знань і спеціальностей (І тур – у разі відсутності ІІ туру)*		перше місце – 7 друге місце – 5 третє місце – 3
Диплом переможця чи призера Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт НАН України з галузей знань і спеціальностей*	ДБ ₁	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
Диплом лауреата премії НАН України для молодих учених та студентів ЗВО за обраною галуззю знань*	ДБ ₂	15
Стаття у науковому виданні, включеному до Переліку наукових фахових видань України (категорія Б) або у закордонному виданні (за обраною галуззю знань)**	ДБ ₃	10 (кожна стаття) 5 (якщо стаття має більше 2 співавторів)
Стаття у виданні, яке індексується у міжнародних наукометричних базах Scopus або Web of Science (за обраною галуззю знань)**	ДБ ₄	10 (кожна стаття)
Матеріали конференції, які проіндексовано у міжнародній наукометричній базі Scopus або Web of Science (за обраною галуззю знань)**		5 (кожен матеріал)
Участь у науковій конференції (за умови опублікування тез доповіді за обраною галуззю знань)***	ДБ ₅	2 (кожні тези)
Міжнародний патент на винахід за обраною галуззю знань***	ДБ ₆	30
Патент України на винахід за обраною галуззю знань***	ДБ ₁₀	20
Патент України на корисну модель за обраною галуззю знань***		10
Авторське свідоцтво на твір за обраною галуззю знань***		5
Диплом магістра/спеціаліста з відзнакою за обраною галуззю знань	ДБ ₁₁	5

*	Диплом, отриманий за період не більше трьох років до моменту вступу. Статус олімпіади визначається вченою радою факультету/інституту.
**	Зараховується одна стаття в одному номері журналу та одні тези однієї конференції Якщо співавторами статті чи тез доповіді є вступники, які обидва претендують на вступ за однією галуззю знань, кількість балів зменшується вдвічі.
***	За період не більше п'яти років до моменту вступу

Загальна сума балів за навчальні/наукові досягнення не може перебільшувати 30 балів:

$$ДБ_1 + ДБ_2 + ДБ_3 + ДБ_4 + ДБ_5 + ДБ_6 + ДБ_7 + ДБ_8 + ДБ_9 + ДБ_{10} + ДБ_{11} \leq 30$$

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

БЛОК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО УСНОЇ ВІДПОВІДІ

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ЯК ОНТОЛОГІЧНЕ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ

Основні етапи трансформації явища міжнародних відносин. Виникнення явища міжнародних відносин. Початок поділу взаємодій на внутрішні та зовнішні. Формування міжнародного життя та міжнародної політики. Виникнення інституту держави. Проблема виникнення системності в міжнародних відносинах (Б.Бузан, Р.Літл, І.Валлерстайн).

Основні парадигми, наукові школи та напрями дослідження міжнародних відносин. Багатодисциплінарність як особливість дослідження міжнародних відносин. Система наук про міжнародні відносини. Провідні дослідницькі центри. Розвиток наукового напрямку в Україні.

Гносеологія міжнародних відносин та причини посилення політичної компоненти в їхньому дослідженні. Трансформація міжнародних відносин в світополітичні відносини. Світова політика в реалістичній та неоліберальній парадигмах. Світ-системна теорія. Філософія конструктивізму. Ідентичність і стратегічна культура.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Особливості системного підходу до аналізу міжнародних відносин. Міжнародна система. Інтегральність як одна з найважливіших характеристик системи. Елементи міжнародної системи. Середовище міжнародної системи. Функція системи як реакція на вплив середовища. Структура міжнародної системи. Структурні виміри міжнародних систем: конфігурація співвідношення сил; ієрархія акторів; гомогенність та гетерогенність; внутрішній режим. Атрибути міжнародних систем. Рівні структури міждержавних відносин. Закони функціонування та трансформації міжнародних систем.

КРИТЕРІЇ ТИПОЛОГІЇ ТА ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ

Типи контролю міжнародних систем. Модель багатопольярної рівноваги. Модель біпольярної рівноваги. Система міждержавних відносин як ядро глобальної міжнародної системи. Види міждержавних відносин. Глобальна міжнародна система та регіональні підсистеми-компоненти. Традиційно-історичний підхід до дослідження міжнародних систем: переваги та недоліки. Особливості історико-соціологічного підходу до дослідження міжнародних систем. Евристичний підхід до дослідження міжнародних систем. Емпіричний підхід. Змішаний підхід до дослідження міжнародних систем.

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ СИСТЕМ ТА СУЧАСНА

МІЖНАРОДНА СИСТЕМА

Міжнародна система як неформальна інституціоналізація співвідношення сил між державами в відповідному просторово-часовому контексті. Довестфальський етап міжнародних відносин, його головні ознаки.

Традиційні та іноваційні підходи до дослідження Вестфальської світополітичної моделі міжнародних відносин. Суверенні держави як домінуючі суб'єкти системи. Основні етапи розвитку, розширення її меж. Віденська міжнародна система: особливості системи, її межі, етапи розвитку, головні актори, причини її руйнування. Проблема перебудови міжнародних відносин після Першої світової війни. Версальсько-Вашингтонська система: основні характеристики, етапи розвитку, вади та недоліки. Периферія Версальської міжнародної системи. Формування регіональних підсистем міжнародних відносин.

Головні характеристики Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Аналіз основних проблем еволюції системи. Завершення формування глобальної системи світополітичних відносин. Глобалізація міжнародних протиріч.

Сучасна міжнародна система: макро, мезо та мікрорівні дослідження. Глобальна міжнародна система та регіональні підсистеми-компоненти. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі. Регіональні проблеми сучасних міжнародних відносин. Моделі глобальної фрагментації: Політичний Захід і Глобальний Південь; Схід-Захід, Північ-Південь.

Етапи розвитку сучасної системи міжнародних відносин. Структурно-функціональні атрибути сучасної міжнародної системи. Конфліктогенність сучасної міжнародної системи. Роль військового чинника. Економічна безпека. Військовий фактор в сучасних міжнародних відносинах. Російсько-українська війна.

Моделі ієрархії сучасної міжнародної системи. Лідери сучасної міжнародної спільноти. Криза інституту глобального лідерства. Глобальні держави. США як глобальна держава. КНР як «глобальна відповідальна держава». Середні держави. Проблема держав, що не відбулися.

Трансформації політичних систем окремих країн світу. Посилення транснаціональних/глобальних проблем. Реідеологізація світової політики, зростання ролі культурного, релігійного та цивілізаційного чинників.

УКРАЇНА В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Методологічні засади аналізу місця України в сучасній міжнародній системі. Проблема визначення національних інтересів України. Пріоритетні напрями зовнішньої політики України. Стратегічне партнерство в зовнішній політиці України. Геополітичний простір України. Вплив міжнародних регіонів на формування зовнішньої політики України. Україна в європейському просторі. Євроатлантичний вимір зовнішньої політики України. Україна в

інтеграційних процесах. Безпека України: чинники нестабільності. Еволюція політики США і Заходу щодо України. Українсько-російські відносини. Анексія Криму і російсько-українська війна. Збройна агресія РФ проти України. Стан і перспективи української зовнішньої політики.

ЗАГАЛЬНОСВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС

Світовий політичний процес як наукова категорія і об'єктивна реальність. Політична неоднорідність світу. Рушійні сили і визначальні тенденції світового політичного процесу. Політична активність інституціональних об'єктів міжнародних відносин. Нова якість світового політичного процесу.

Парадигми міжнародного і світового порядку (аналіз наявних концепцій). Політико-філософські концепції нового світового порядку (Дж.Розенау, В.Баді, Й.Галтунг, Ю.Н.Харарі та ін.). Політологічні концепції (Г.Кіссінджер, З.Безинський, Дж.Най, С.Хантінгтон, Б. Бузан, Ф.Фукуяма, А.М. Слоттер та ін.). Виміри міжнародного порядку. Історичні типи міжнародного порядку. Закономірності еволюції міжнародних порядків. Зміни у вертикальному, горизонтальному та функціональному вимірах міжнародного порядку. Альтернативні моделі світового порядку.

Мегатенденції розвитку сучасного міжнародно-політичного процесу. Посилення взаємозалежності, формування взаємозалежного світу, взаємодії в межах якого набувають системного характеру. Якісні та кількісні зміни учасників та характеру міжнародних відносин.

Геополітична революція як масштабні та фундаментальні зміни в глобальному балансі сил. Криза Вестфальської світополітичної моделі. Трансформація сучасної міжнародно-політичної системи.

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ І ДИФУЗІЯ СИЛИ

Діалектика національного і транснаціонального в міжнародних відносинах. Симетрична і асиметрична взаємозалежність. Явище транснаціональної взаємозалежності. Глобальний, регіональний і міждержавний рівні застосування сили. Конвенціональний і ядерний компоненти сили в гіпотетичних конфліктах. Гонка озброєнь і проблема «порогових» держав після закінчення «холодної війни». Україна в процесах озброєння і роззброєння.

ПАРАДИГМА БЕЗПЕКИ В ПОСТЫПОЛЯРНОМУ СВІТІ

Еволюція підходів до проблем безпеки. Типологія, структура та функціональне призначення безпеки. Парадигми конфлікту і стабільності у світовій політиці. Поняття міжнародної стабільності. Статична та динамічна стабільність. Безпека і стабільність: загальне і особливе. Критерії безпеки. Національна, регіональна і міжнародна безпека.

Еволюція співвідношення елементів безпеки: зростання ролі та значення невійськових факторів. Національна безпека як частина основного, постійного національного інтересу держави. Наукова розробка концепції національного інтересу. «Об'єктивістський» та «суб'єктивістський» підходи до аналізу національного інтересу. Погляди Г.Моргентау, Дж.Розенау, А.Уолферса та інших. Функції національного інтересу: політична, комунікативна, ідеологічна. Національний інтерес у зовнішній політиці держав: структура національного інтересу. Військові і невійськові компоненти безпеки. Інверсія фундаментальних цінностей та зниження ступеня захищеності людства. Гібридні війни.

Сучасні політико-концептуальні уявлення щодо перспектив безпеки. Російсько-українська війна. Україна в процесах забезпечення європейської і глобальної безпеки.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І ГЛОБАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Поняття глобального розвитку та основні парадигми дослідження глобальних міжнародно-політичних процесів. Державоцентристський підхід. Марксизм та неомарксизм. Формаційна парадигма. Світ-системний підхід. Цивілізаційний підхід. Змішані підходи.

Глобальний простір і глобальний час. Діалектика циклічності, лінійності, стадійності та цивілізаційної унікальності розвитку людства в дослідженні проблем глобального розвитку. Динаміка та мегатренди глобального розвитку.

Попередники та теоретичні підвалини глобальних політичних досліджень . Внесок В.І.Вернадського у розвиток планетарного мислення. Глобалізм (мондіалізм) як течія суспільно-політичної думки, організаційне оформлення мондіалістського руху. Глобалістика як науковий напрям. Систематизація та класифікація глобальних проблем. Цивілізаційна парадигма в сучасній глобалістиці. Світ сучасних цивілізацій у теоретичних моделях. С.Хантінгтон та його концепція “зіткнення цивілізацій”. Імовірність зіткнення Заходу з блоком ісламсько-конфуціанських країн згідно з концепцією С.Хантінгтона. Ф.Фукуяма про кінець історії як зникнення цивілізаційного різноманіття. Заходи щодо уникнення цивілізаційних конфліктів.

Сучасні прояви глобалізації і фрагментації. Переміщення центру світового розвитку. Феномен Глобального Півдня. Країни БРІКС в сучасних міжнародних відносинах.

ФУТУРОЛОГІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Теоретичний апарат політичного прогнозування. Прогностичні теоретичні окреслення сучасного політичного простору. Теорія синергетики. Моделювання як метод прогнозування. Песимістичний та оптимістичний напрями сучасної футурології. Г.Кан, А.Вінер, Д.Белл, Р. Арон, О.Тофлер та Р. Курцвейл про основні тенденції і перспективи світового розвитку. “Мегатенденції” Д.Нейсбіта. Проекти і реальності глобального розвитку. Глобальні проекти конструювання майбутнього.

ІНФОРМАЦІЙНА ПАРАДИГМА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ

Формування міжнародних інформаційних відносин як спеціалізованої галузі міжнародного співробітництва. Основні поняття міжнародних інформаційних відносин: інформаційна геополітика, міжнародний інформаційний простір, міжнародні інформаційні ресурси, міжнародна інформаційна діяльність. Актори міжнародних інформаційних відносин. Інформаційний потенціал держав, регіонів. Концептуальні підходи до вивчення феномену глобалізації комунікації. Наукові теорії трансформації міжнародних відносин на основі феномену глобалізації комунікації. Проблеми науково-технологічного та інформаційно-комунікаційного розвитку для країн та регіонів світу в умовах асиметричності викликів глобалізації. Рух антиглобалістів.. Якісні та кількісні дослідження процесів глобалізації для країн світу. Перспективні дослідження глобалізації до 2050 р. провідних міжнародних аналітичних центрів. Вплив інформаційних та технологічних революцій на розвиток сучасного суспільства. Моделі становлення інформаційного суспільства. Міжнародні, регіональні та національні стратегії побудови інформаційного суспільства. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства. Декларація глобальної цивілізації (2001р.). Регіональні зустрічі в рамках Світового саміту з інформаційного суспільства. Теорії та стратегії міжнародної інформаційної політики. Еволюція європейської інформаційної політики. Визначення основних напрямів реалізації державної інформаційної політики. Характеристика рівнів впливу провідних американських медіа на ухвалення важливих зовнішньополітичних рішень. Визначення допустимого рівня аналітики у міжнародних новинах. Визначення перспектив входження України до європейського та світового масово-комунікаційного простору. Сутність поняття «громадянське суспільство» як мережі горизонтальних комунікацій. Формування позитивного іміджу держави як комунікативна мета: роль масової комунікації та залучення національних медіа.

МІЖНАРОДНЕ РЕГІОНОЗНАВСТВО

Роль регіональних факторів в міжнародних відносинах. Феномен та концепції регіоналізму як суспільно-політичного феномену і як тенденції міжнародних відносин. Закріплення поняття регіону у міжнародно-політичних дослідженнях. Критерії визначення регіону як соціального феномену. Міжнародні регіони.

Індійсько-пакистанське суперництво і Кашмірський чинник. Прикордонна проблема у відносинах Афганістану з Іраном і Пакистаном. Безпекові загрози для малих країн Південної Азії. Міжнародні причини і наслідки нестабільності Іраку. Протистояння Ірану та Саудівської Аравії. Регіональне суперництво між Алжиром і Марокко та чинник Західної Сахари. Ефіопія як регіональний осередок сили у Східній Африці. Проблема Північного

Трикутника і її міжнародний вимір. Прикордонні проблеми у відносинах США і Мексики. Гео економічна стратегія Бразилії. Безпекові виклики у регіоні Східної Азії. Безпекове і економічне партнерство США та Японії. Китай як провідний гравець у Південно-Східній Азії. Індонезія як регіональний осередок сили у Південно-Східній Азії. Політика Таїланду в материковій Південно-Східній Азії.

ДИПЛОМАТИЧНА СЛУЖБА

Становлення і розвиток форм і методів дипломатичної роботи. Еволюція та особливості дипломатичного середовища в ХХІ ст. Особливості організації дипломатичних служб держав світу. Сучасні вимоги до дипломатичних кадрів. Предмет, значення і принципи дипломатичного протоколу. Етика міжнародних відносин: принципи та механізм реалізації. Міжнародні організації як механізми регулювання міжнародних відносин.

Компетенція, повноваження та функції сучасних міжнародних організацій. Критерії ефективності діяльності міжурядових регіональних організацій. Особливості сучасної системи врядування ЄС. Напрями та сфери діяльності міжнародних неурядових організацій. Цілі сталого розвитку та глобальні питання порядку денного ООН. Багатостороння дипломатія у сучасній міжнародній системі . Дипломатія України в умовах сучасних викликів і загроз територіальній цілісності та суверенітету держави. Практика розробки, прийняття та реалізації рішень з питань зовнішньої політики України.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Загальні положення. Мета дослідницької пропозиції – довести, що вступник володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукової діяльності. Зокрема, вступник до аспірантури повинен мати достатній рівень знань та навичок, необхідних для початку власних наукових досліджень, тому під час презентації необхідно:

- довести високий рівень знань з обраної наукової спеціалізації;
- продемонструвати здатність здійснювати самостійний аналіз фундаментальних і прикладних наукових проблем;
- сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що становитимуть основу майбутнього дослідження.

Дослідницька пропозиція повинна носити характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не повинен обмежуватися лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми та можливі варіанти її вирішення.

Дослідницька пропозиція демонструє здатність автора систематизувати теоретичний матеріал з обраної теми, творчо використовувати наукові ідеї та положення для методологічного аналізу проблематики, у якій планує спеціалізуватися.

У дослідницькій пропозиції мають бути сформульовані та обґрунтовані задачі, що будуть покладені в основу майбутньої дисертації, сукупність яких можна кваліфікувати як елементи нової ідеї або теоретичне обґрунтування питання, що матиме наукове або практичне значення.

Дослідницька пропозиція має висвітлити уміння вступника до аспірантури формулювати нові ідеї та здатність проводити самостійні дослідження. Тема дослідницької пропозиції обирається вступником самостійно (за погодженням із передбачуваним науковим керівником або із завідувачем профільної кафедри та з гарантом освітньо-наукової програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»).

Структура. Презентація дослідницької пропозиції складається з таких елементів, як обґрунтування актуальності обраної теми дослідження, мети, об'єкта, предмета, завдань і методів дослідження, а також очікуваних результатів.

Вимоги. Дослідницька пропозиція повинна відповідати вимогам до наукової публікації: бути вичитаною та акуратно оформленою, демонструвати уміння застосовувати необхідний науковий апарат, а також мати список використаних джерел оформлений відповідно до вимог і належно оформлені посилання. При оформленні дослідницької пропозиції дотримуватись вимог: шрифт Times New Roman, кегль -14, міжрядковий інтервал - 1, поля: верхнє і нижнє - 1,5 см, ліве - 2,5 см, праве - 1,0 см.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Дослідницька пропозиція
за програмою доктора філософії
зі спеціальності D9 «Міжнародне право»
«Назва теми майбутньої дисертації»

Виконав:

ПІБ, підпис вступника

Науковий керівник або завідувач кафедри:

ПІБ, підпис

Київ – 2026

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Acemoglu, D., Robinson, J. (2012). Why nations fail: the origins of power, prosperity and poverty. Crown Publishers.
2. Acharya, A. (2014). The end of American world order. Polity Press.
3. Amitav Acharia, Barry Buzan (2019). The making of Global International Relations Origins and Evolution of IR and its Centenary. Oxford University Press, 2019.
4. Amitav Acharia. (2014). The End of American World. Cambridge University Press, 2014.
5. Amitav A. (2018). Constructing Global Order. Oxford University Press, 2018.
6. Ash, T. G., Freedman, L. & Lucas, E. (2023). *How to end Russia's war on Ukraine*. Chatham House. <https://www.chathamhouse.org/2023/06/how-end-russias-war-ukraine>
7. Buzan, B., Lawson, G. (2016). The Global Transformation. Cambridge University Press, 2016.
8. Buzan, B., Schouenborg, L. (2018). Global International Society. Cambridge University Press, 2018.
9. Beck U. (2007). World at Risk. Polity Press. 240 p.
10. Bell, D. (1962). The end of ideology: On the exhaustion of political ideas in the fifties. Free Press.
11. Bremmer, I. (2012). Every nation for itself: Winners and losers in a G-zero world. Portfolio.
12. Buzan B., Little R. (2018). International Systems in World History. Remaking the Study of International Relations / Barry Buzan, Richard Little. Oxford University Press.
13. Buzan, B. (2023). Making global society: a study of humankind across three eras. Cambridge University Press.
14. Buzan, B., & Acharya, A. (2019). Making of global international relations: origins and evolution of IR at its centenary. Cambridge University Press.
15. Buzan, B., & Acharya, A. (2021). Re-imagining international relations: world orders in the thought and practice of Indian, Chinese, and Islamic civilizations. University of Cambridge ESOL Examinations.
16. China's Promotion of New Global Values. Carnegie Endowment for International Peace. URL: <https://carnegieendowment.org/posts/2020/01/chinas-promotion-of-new-global-values?lang=en>.
17. Cohen, J. (2024). Don't bet against the dollar. Foreign Policy <https://foreignpolicy.com/2024/06/10/brics-currency-dollar-yuan-united-states-economy/>
18. Davies, Mark Y. A. (2022). Democracy vs Autocracy: The Struggle for the Political Soul of Humanity. One World House - Mark Davies. URL: <https://oneworldhouse.net/2022/08/21/democracy-vs-autocracy-the-struggle-for-the-political-soul-of-humanity/>
19. Elsner M., Atkinson G., & Zahidi S. (2025). Global Risks Report 2025. World Economic Forum. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf.
20. Fukuyama, F. (1992). The end of history and the last man. Free Press.

21. Global Politics: a New Introduction (2009). Edited by Jenny Edkins and Maja Zehfuss. Routledge. NY. 524 p.
22. Gore, C. (2000). The rise and fall of the Washington consensus as a paradigm for developing countries. *World Development*, 28(5), 789–804. [https://doi.org/10.1016/s0305-750x\(99\)00160-6](https://doi.org/10.1016/s0305-750x(99)00160-6)
23. Grieco J., Ikenberry G., Mastanduno M. (2015). Introduction to International Relations: enduring questions and contemporary perspectives. PALGRAVE. London. 503 p.
24. Haass, R. (2020). The world: A brief introduction. Penguin Press.
25. Homer-Dixon T. (2006). The Upside of Down: Catastrophe, Creativity, and the Renewal of Civilization. Island Press. 448 p.
26. Horner, R. (2019). Towards a new paradigm of global development? Beyond the limits of international development. *Progress in Human Geography*, 44(3), 415–436. <https://doi.org/10.1177/0309132519836158>
27. Horner, R., & Hulme, D. (2017). From international to global development: New geographies of 21st century development. *Development and Change*, 50(2), 347–378. <https://doi.org/10.1111/dech.12379>
28. Horner, R., & Nadvi, K. (2017). Global value chains and the rise of the Global South: unpacking twenty-first century polycentric trade. *Global Networks*, 18(2), 207–237. <https://doi.org/10.1111/glob.12180>
29. Huber, C. (2023). The rise of K-pop, and what it reveals about society and culture. YaleNews. <https://news.yale.edu/2023/08/21/rise-k-pop-and-what-it-reveals-about-society-and-culture>
30. Huntington, S. P. (1996). The clash of civilizations and the remaking of world order. Simon & Schuster.
31. Ikenberry, G. J. (2011). Liberal leviathan: The origins, crisis, and transformation of the American world order. Princeton University Press.
32. Interdisciplinarity in International Relations: Theory, Methodology, Evidence. Edited by V. Kopiika, A. Filipenko and O. Toporkov. Cambridge Scholars Publishing, 2025. 247 p.
33. International Relations in Perspective. (2020). Henry R. Nay, Editor. George Washington University. Washington.
34. Kissinger H. Does America need a foreign policy? Toward a diplomacy for the 21st century / Henry Kissinger. New York : Simon & Schuster, 2001. 352 p.
35. Koppel O. Глобальні актори: ретроспективний і прогностичний дискурс. Moderní aspekty vědy: monograph. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2023, Svazek XXVIII. 607 str.
36. Koppel O., Parkhomchuk O. Megatrends in the Middle East. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2020. Вип. 143. С. 4-14. URL: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/3746>.
37. Koppel O., Parkhomchuk O. Megatrends of the world politics. *Economic Annals – XXI*. 2021. Vol. 192. P. 4-14.
38. Krastev, I., & Holmes, S. (2019). The light that failed: Why the West is losing the fight for democracy. Penguin.
39. Mearsheimer, J. J. (2018). The great delusion: Liberal dreams and international realities. Yale University Press.

40. Mills, G. (2023). Rich state, poor state: Why some countries succeed and others fail. Hurst Publishers.
41. Morgenthau H.I. (2015). Politics Among Nations. 6th ed. N.Y.: Knopf.
42. Rosenau J. (1990). Turbulence in world politics. A Theory of Change and Continuity. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
43. Rosenau J.N. (1997). Along the Domestic-Foreign Frontier: Exploring Governance in a Turbulent World. Cambridge: Cambridge University Press.
44. Said, E. W. (1998). Orientalism. Penguin Books.
45. Schlafly, P. (2016). The conservative case for Trump. Regnery Publishing.
46. Slaughter, A.-M. (2005). A new world order. Princeton University Press.
47. Stiglitz, J. E. (2002). Globalization and its discontents. W. W. Norton & Company.
48. Thérien, J.-P. (2024). The north–south distinction: from consensus to contestation. Global Studies Quarterly, 4(4). <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksae080>
49. Tooze, A. (2018). Crashed: How a decade of financial crises changed the world. Viking.
50. Understanding Global Politics. Actors and Themes in International Affairs. Edited by Klaus Larres and Ruth Wittlinger. Routledge, NY. 2020. 436 p.
51. Walker, C., & Ludwig, J. (2017). Sharp power: Rising authoritarian influence. National Endowment for Democracy. URL: <https://www.ned.org/sharp-power-rising-authoritarian-influence-forum-report/>
52. Wallerstein I. (1984). The Politics of the World Economy: The States, the Movements, and the Civilizations. Cambridge.
53. Wallerstein I. (1991). Geopolitics and Geoculture. Essays on the Changing World System. Cambridge and N.Y.; 1991.
54. Walt, S. M. (2018). The hell of good intentions: America's foreign policy elite and the decline of U.S. primacy. Farrar, Straus and Giroux.
55. Xia, Guang (2014). China as a Civilization-State: A Historical and Comparative Interpretation. Procedia - Social and Behavioural Sciences, p. 43–47. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.384>
56. Xuetong, Y. (2013). The shift of the world centre and its impact on the change of the international system. East Asia, 30(3), 217–235. <https://doi.org/10.1007/s12140-013-9192-9>
57. Zakaria, F. (2008). The post-American world. W. W. Norton & Company.
58. Андреева О. Україна у міжнародних рейтингах (2020–2023) : монографія. Ужгород: ПП «Уждрук», 2024. 190 с.
59. Арон Р. (2016). Мир і війна між націями. К., Юніверс.
60. Борділовська, О. А. (2024). Глобальний Південь у контексті нових викликів. Національний інститут стратегічних досліджень <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/hlobalnyy-pivden-u-konteksti-novykh-vyklykiv>
61. Гелл Д., Е. Мак Грю, Д. Голдбрайт, Дж.Перратон (2013). Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура. Пер. з англ. К.: Фенікс.
62. Глобальні тренди міжнародних відносин : монографія / О. І. Брусиловська та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Вадекс, 2020. 523 с.
63. Даниленко С. Громадянський вимір комунікаційної революції: Модернізація суспільних комунікацій від друкарського верстата до соціальних мереж. Монографія. К. : ІМВ, 2010. 310 с.

64. Європейський Союз у мінливому світі: монографія / С. В. Андрющенко та ін. ; за ред. В. В. Копійка; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, НН Ін-т міжнар. відносин. - Київ : О. Зень, 2022. 218 с.
65. Зленко А.М. (2008). Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. К.
66. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження. Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Погорська І. І., Піпченко Н. О. К. : Центр вільної преси, 2016. 456 с.
67. Ігнат'єв П. (2014). Геополітичні та геоекономічні інтереси у світовій політиці. Чернівці-Київ: «Книги - ХХІ століття». 363 с.
68. Інноваційний потенціал України в міжнародних відносинах : монографія / М. М. Рижков та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. Київ : Центр вільної преси, 2014. 283 с.
69. Інформаційна складова російсько-української війни – Гібрида війна Росії проти України після Революції гідності: Колективна монографія / [В.Копійка, М.Дорошко, О. Шевченко, В.Балюк та ін.]; наук.ред. М.Дорошко, В.Балюк. Київ: Ніка-Центр, 2018. 280 с.
70. Капітоненко М. (2019). Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги-ХХІ.
71. Капітоненко, М.Г. (2023). Нова лінія геополітичного розколу. International Politics and Society, <https://www.ips-journal.eu/topics/foreign-and-security-policy/a-new-line-of-geopolitical-division-6992/>
72. Кіссінджер Г. (2017). Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Пер. с англ. Надія Коваль. К.: Наш формат. 320 с.
73. Комунікативні тренди міжнародних відносин : монографія / Є. А. Макаренко та ін. ; Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Київ : Центр вільної преси, 2016. 614 с.
74. Копійка В. В., Грубов В.М., Даниленко С.І. (2019). Homo informaticus епохи постіндустріалізму: витоки, ідеї, ризики (соціокомунікативний вимір). Монографія. Київ: Вадекс. 498 с.
75. Копійка В., Шинкаренко Т. (2012). Європейський Союз: історія і засади функціонування. К.
76. Коппель О.А. (2017). Виникнення системності в міжнародних відносинах. Філософсько-політологічні студії. Вісник Львівського університету. Вип. 15. С.184-191.
77. Коппель О.А. (2022). Глобальна політика: ретроспективний і прогностичний дискурс. Актуальні проблеми філософії і соціології. № 39. С. 142-146. URL: <http://apfs.nuoua.od.ua/39-2022>
78. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Глобальні тренди світової політики. Регіональні студії. 2020. № 20. С. 109-114. URL: <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/20/20.pdf>
79. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Мегатренди глобального розвитку. Міжнародні відносини. Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. 2023. Вип. 56. С. 10-15. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/issue/view/264>
80. Міжнародні відносини та світова політика: підручник за ред. В.А. Манжолі; Київ, нац. ун-т ім. Т. Шевченка, К.: Знання, 2014.
81. Міжнародні організації : підручник. К. : Київський університет, 2015. 783 с.
82. Міжнародні системи і глобальний розвиток. / підручник кер. авт. колективу

О.А.Коппель; за ред. Л.В.Губерського, В.А.Манжолі. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008.

83. Опанасюк О.І. (2019). Еволюція інститутів, форм і методів сучасної дипломатії. Київ.

84. Піпченко Н. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: Монографія. Київ : Центр вільної преси, 2014. 333 с.

85. Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір. Монографія. / В. І. Головченко та ін. К. : Центр вільної преси, 2016. 528 с.

86. Регіонознавство: Підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. / М. С. Дорошко, П.М. Ігнат'єв, Б. О. Черкас та ін.; за ред. М. С. Дорошка. К.: Укрбланковидав, 2017. 492 с.

87. Рижков М., Зайцева М. (2017). Взаємодія країн БРІКС у постбіполярному світі: Монографія. Київ, Центр вільної преси. 236 с.

88. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія / О. І. Брусиловська та ін.; К. : Вадекс, 2018. 542 с.

89. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія / В. М. Бебик та ін.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : ВАДЕКС, 2019. 441 с.

90. Україна в міжнародних інтеграційних процесах: монографія / В.В. Копійка, М.С. Дорошко, В.І. Головченко та ін.; за ред. В.В.Копійки. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. 620 с.

91. Українська дипломатична енциклопедія. У 5-ти томах. К., 2013.

92. Франко-німецькі відносини у другій половині 1940-х – середині 1960-х років: Монографія. / Копійка В., Кондратюк С. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 275 с.

93. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. К.: Наш формат, 2018.

94. Харарі Ю. Н. Homo Deus. Київ: Форс Україна, 2018.